

A l'espera de la tornada de la creu de terme

L'amistat personal de qui –fins fa poc– ha estat secretari general del Conseller Primer, Raimon Carrasco, amb la Nicole –la viuda d'Apel·les Fenosa– ha estat un factor clau en la represa de les gestions per al retorn de la creu d'Almatret. La Nicole li havia parlat d'una campanya, iniciada l'any 1991 per la revista *S'Espardell*, per tal de recuperar la creu de terme que havia desaparegut durant la guerra civil. Es dolia, però, que hi haguessin implicat el seu marit, acusant-lo d'aquell robatori. Això es feia evident en els telegrams enviats a les institucions catalanes, on constava el següent redactat: "Almatret alçurat ignomínia creu. Stop. Fenosa escatxigat". Ella sabia prou bé la intervenció que hi havia tingut en aquest afer el seu marit: l'escultor Fenosa, per delegació de la Generalitat de Catalunya, "es va limitar a endur-se'n la creu per protegir-la de la devastació de la guerra", segons va escriure Carles Hac Mor (*Diari de Barcelona*, 1 d'agost de 1991). Sense la seva intervenció, ves a saber què hauria passat amb la creu gòtica d'Almatret.

Després de la guerra, la creu fou recollida pel Servicio de Regiones Devastadas i va anar a parar –segons sembla– al monestir de Sant Cugat del Vallès, sense que el poble d'Almatret sabés res d'aquest destí.

La casualitat féu que algú –segurament de visita a la Ciutat Comtal– descobrí la "creu del seu poble" en un indret recollit, prop del Portal de l'Àngel. A partir de llavors s'inicià la campanya per a la seva devolució als seus legítims propietaris, els habitants d'Almatret. L'1 d'agost de 1991 en Carles Hac Mor publicava un article al *Diari de Barcelona*, "Que Barcelona torni la creu d'Almatret", fent-se ressò de l'esmentada campanya de la revista *S'Espardell*, i insistia en la necessitat de la devolució en un nou article, segurament al diari *Segre* (es conserva el text, però no hi consta la referència). Aquest mateix diari, en data 4 d'abril de 2001, deia en grans titulars: "Almatret demana a Barcelona que li tornin la creu de terme". I com a subtítol insistia: "Els veïns asseguruen que és la que hi ha en una església barcelonina".

Efectivament, la "seva" creu –segurament perquè ningú no l'havia reclamada– s'havia instal·lat a la placeta Ramon Amadeu, que hi ha davant la parròquia de Santa Anna, de Barcelona, i allí va romandre fins que el 12 de juny de 2000 un acte de vandalisme va malmetre l'esmentada creu fent-la a trossos, els quals foren recollits i guardats en una dependència parroquial. L'alcalde, fent-se ressò del sentiment popular, inicià els contactes de recuperació, amb cartes a l'esmentada parròquia i a l'arquebisbat barceloní, així com a l'ajuntament de Barcelona, com a responsable del Patrimoni arquitectònic de la ciutat. Sembla que no s'arribà a cap acord de trasllat.

El senyor Carrasco, a l'inici d'aquesta legislatura, va responsabilitzar-me de fer noves gestions per a la recuperació de la creu. Els meus contactes amb mossèn Joan Aran, rector de Santa Anna, i amb mossèn Josep Maria Martí Bonet, responsable del patrimoni de l'arquebisbat, han trobat una resposta positiva: han comprès la necessitat d'escoltar les reivindicacions del poble d'Almatret i han accedit a facilitar la restauració de la creu per tal de poder ser retornada al seu antic indret, totalment recuperada. Bé, és veritat, que han sol·licitat de la Generalitat una còpia, que presidirà de nou aquell indret acollidor davant de la parròquia. Del resultat d'aquestes gestions, en vaig donar notícia a les pàgines dels diaris *Segre* i *La Mañana* els dies 10 i 12 d'abril d'aquest any.

Les restes de la creu foren traslladades, doncs, a un taller de Villalba dels Arcs, on experts restauradors han retornat a l'escultura el seu esplendor original. Avui, només està a l'espera que el poble d'Almatret refaci l'espai on ha de ser col·locada de nou. De totes les despeses, se n'ha fet càrrec el departament del Conseller primer.

En una recent visita a Almatret, el seu alcalde, es va comprometre a preparar el terreny per al seu retorn, ja que calia trobar els indrets oportuns als canvis introduïts durant aquests anys, cosa que està duent a terme.

"El dia que torni al seu indret serà festa grossa", deia Carles Hac Mor en el seu article. N'estic segur que ho serà per a tots els fills d'Almatret i per a tots aquells que ens hem esforçat a facilitar-ne la seva devolució. I la Nicole sabrà que va valer la pena que el seu marit, l'Apel·les Fenosa, se l'hagués endut per tal de poder-la salvar de la devastació anarquista.

Desitgem que l'espera no sigui gaire llarga. Tot està a punt per a ser entronitzada de bell nou a la plaça de l'Església. Les festes de setembre podrien ser una bona ocasió.

Josep Poca i Gaya

Assessor del Conseller Primer de la Generalitat de Catalunya

L'Ajuntament Informa:

Obres de remodelació de la Rotonda – La Diputació de Lleida ha adjudicat l'obra a l'empresa "De Torres". Segons ens informen, el seu inici tindrà lloc el mes de juliol.

Carrers del poble – S'ha adjudicat a l'empresa "Grues" la reparació i millora de diferents carrers. Aquesta obra estava inclosa en els pressupostos 2005 (import 24.500 €).

Camí del riu – S'ha adjudicat a l'empresa "Cisteró" la reparació i millora d'un tram de 6 Km, per un import de 17.400 €. Paral·lelament s'ha demanat un ajut pel mateix import, a la Delegació Territorial de Lleida.

Camí "Empedrola" – S'ha arribat a un acord amb "Regsa" per la reparació del camí. Està previst fer-ho en el decurs del mes de juliol.

Carretera Maials – Almatret – S'ha demanat a la Diputació de Lleida la neteja dels marges de la carretera.

Llar del poble – S'ha demanat subvenció a l'Institut d'Estudis Ilerdencs, per la rehabilitació dels paraments i adquisició de mobiliari (taules i cadires).

Departament de treball – Ha estat adjudicada la subvenció per ocupar els llocs de treball de dos socorristes a les Piscines Municipals.

Tractament de l'aigua de les piscines – Conveni amb l'empresa "Apiclor" per la instal·lació d'una centraleta automàtica de control de l'aigua de les piscines, sense cap cost i condicionat a la provisió dels productes.

Consultori mèdic – Les obres corresponents han sortit a licitació pública. El termini de presentació d'ofertes acaba el 27 de juny i l'obertura de pliques es farà el dia 4 de juliol. Està previst que durant el temps de les obres, el consultori es traslladi a la planta baixa de l'Ajuntament.